

VERSLAG van de Conferentie van de zes Ministers van Buitenlandse Zaken op 9 Maart 1953 en symbolische aanbieding door de Voorzitter van de Ad hoc Assemblée van het ontwerp verdrag tot instelling van een Europese Politieke Gemeenschap.

De termijn van het mandaat dat de zes regeringen van de K.S.G. aan de ad hoc Assemblée hebben verstrekt in de resolutie van Luxemburg van 10 September 1952, om een ontwerp verdrag voor een Europese Politieke Gemeenschap op te stellen is op 10 Maart afgesloten. De voorzitter van de ad Hoc Assemblée, de Heer Spaak, had oorspronkelijk het op die dag te voltooien ontwerp plechtig aan de zes Ministers willen ter hand stellen, maar de voorzitter van het Comité van Ministers, de Heer Bidault, was die dag verhinderd in Straatsburg tegenwoordig te zijn. Daarom heeft de overhandiging één dag eerder plaatsgevonden, toen het ontwerp dus nog niet gereed was; de plechtigheid heeft derhalve meer een symbolische betekenis gekregen. De redevoering van de Heer Spaak en het antwoord van de Heer Bidault gaan als bijlagen 1 en 2 hiernevens.

Bijlagen 1 en 2

./.

Van de aanwezigheid van de zes Ministers is gebruik gemaakt, om vooraf een vergadering te houden, waar de verdere procedure zou worden besproken. Helaas was de beschikbare tijd, namelijk ongeveer anderhalf uur, onvoldoende voor een rustige gedachtenwisseling. De discussie verkreeg daardoor een ietwat onduidelijk karakter, hetgeen vooral bleek toen de gemaakte afspraken moesten worden vastgelegd in een communiqué, waarover zich tijdens de receptie, die na de plechtige overhandiging plaats vond, opnieuw een ietwat verwarde discussie ontwikkelde. De uiteindelijk vastgestelde tekst van dit communiqué gaat als bijlage 3 hiernevens.

Bijlage 3

./.

De twee belangrijkste vraagpunten, die voor de vaststelling van de procedure van belang waren, waren enerzijds de termijnen, waarbinnen thans de regeringen het ontwerp verdrag zouden bestuderen, anderzijds de wijze van inschakeling van de parlementariërs. Wat de termijnen betreft, spreekt art. 38 van het EDG-verdrag van het bijeenroepen van een Conferentie ter behandeling van het ontwerp, drie maanden na gereedkomen daarvan. Het is echter duidelijk, dat de Ministers zich thans nog niet op enige termijn konden binden, aangezien omtrent de ratificatie van het EDG-verdrag nog steeds onzekerheid heerst.

Wat het tweede punt betreft, was van de zijde van de ad hoc Assemblée op informele wijze de wens geuit, dat deze vergadering of enige van haar leden, ondanks de formele afsluiting van het mandaat, bij de bestudering door de regeringen betrokken zou worden, aangezien de Assemblée vreesde, dat anders te zeer van de teksten,

- en wellicht -

en wellicht zelfs van de grondgedachten, zou worden afgeweken. Door enigerlei modus van samenwerking zouden de parlementariërs toelichting kunnen verschaffen, die misverstanden omtrent de bedoelingen van de tekst zouden kunnen voorkomen. Door de Ministers werd echter algemeen als gevaar gevoeld, dat de scheiding van verantwoordelijkheden van regeringen en parlementen dan zou dreigen te vervagen, zodat men de bestudering, welke in eerste instantie door iedere regering afzonderlijk diende plaats te vinden, en de behandeling, welke gezamenlijk in een regeringsconferentie zou geschieden, liefst zonder enige inmenging van de ad hoc Assemblée of van haar leden zou zien geschieden.

Om deze laatste moeilijkheid althans enigszins te ondervangen, was door ondergetekende schriftelijk ter vergadering een voorstel ingediend om op korte termijn een voorbereidende Commissie in te stellen, die de werkzaamheden van de regeringsconferentie zou voorbereiden zonder op het fond van teksten in te gaan, en tevens de mogelijkheden te onderzoeken hoe de parlementariërs bij het verdere werk zouden kunnen worden betrokken. Dit voorstel, waarvan de tekst hiernevens gaat als bijlage 4, vond echter geen bijval. De andere Ministers waren van oordeel, dat het Secretariaat van het Comité van Ministers, dat onder leiding staat van de Luxemburger, de Heer Calmes, de nodige documentatie kon verschaffen. Het vraagstuk van de samenwerking met de parlementariërs bleef dus onopgelost.

Bijlage 4 ./.

Intussen heeft de ad hoc Assemblée het uitblijven van een uitspraak van de Ministers over dit punt benut om zelf een initiatief te nemen en wel door het aannemen van een resolutie waardoor de Constitutionele Commissie (de groep van 26 leden die het meeste werk heeft verricht) wordt opgedragen contact te onderhouden met de Ministers. Hierdoor heeft de ad hoc Assemblée dus eigenlijk unilateraal haar mandaat verlengd.

Wat de termijnen betreft, werd een tussenoplossing aanyaard en wel zó, dat de Ministers niet binnen drie, doch reeds binnen twee maanden bijeen zouden komen, om over het verdere verloop van de behandeling van het ontwerp overleg te plegen. Als datum werd 12 Mei vastgesteld. Zou alsdan blijken dat met de ratificatie van het EDG-verdrag voldoende vorderingen zijn gemaakt, dan zou op die vergadering kunnen worden besloten de termijn van 3 maanden te handhaven en zou er dus medio Juni een regeringsconferentie kunnen aanvangen, waar over het verdrag zou worden onderhandeld. Op de vergadering van 12 Mei zou men dan opnieuw het probleem van de samenwerking met de parlementariërs onder ogen zien.

Vermelding verdient nog, dat de Heer van Zeeland de wens heeft geuit, om vóór de artikelsgewijze behandeling klaarheid te verkrijgen over enkele prealabele kwesties van principiële aard, waarbij hij kennelijk doelde op de structuur van de ontworpen Gemeenschap. De Heer de Gasperi stelde nog voor, dat alle regeringen vóór de vergadering van 12 Mei hun opmerkingen over het ontwerp verdrag schriftelijk zullen kenbaar maken, doch door de onduidelijke discussie die op dit voorstel volgde, bestaat er geen zekerheid of hierover al dan niet overeenstemming is bereikt.

Voorts bracht de Heer van Zeeland nog ter sprake, dat hij zich de procedure van de regeringsconferentie voorstelde zoals is geschied bij de onderhandelingen van de K.S.G. en van de B.D.G.: tijdens het verloop van de besprekingen zouden bepaalde punten, waarover in eerste instantie geen overeenstemming zou kunnen worden bereikt, moeten worden gereserveerd voor uiteindelijke beslissing van de Ministers zelf, wanneer men voldoende ver gevorderd zou zijn om een algeheel overzicht van de posities van de diverse regeringen te hebben.

Gezien de atmosfeer van de vergadering, leek het niet opportuun de Nederlandse economische plannen, en de procedure voor de behandeling daarvan, ter sprake te brengen. In de gegeven omstandigheden wil het voorkomen dat het de voorkeur verdient, dat deze plannen aan de andere regeringen worden voorgelegd, nadat zij eerst verder intern zullen zijn uitgewerkt. Wat de verdere behandeling onzer plannen betreft, kunnen wij ons baseren op het te Rome genomen besluit, dat zij zonder verwijl nader in studie zullen worden genomen. De verdere uitwerking der plannen is reeds door de Commissie-Beyen ter hand genomen.

12 Maart 1953.